

Kungsbacka kommun

info@kungsbacka.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Elof Lindälvs gymnasium Enhet 4 i
Kungsbacka kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Kungsbacka kommun att vid vite av 500 000 kronor kronor senast den **31 mars 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Kungsbacka kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Kungsbacka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3, 9-10 §§ skollagen; Lgy 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Huvudmannen och rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår exempelvis att:

- rektorn tillsammans med lärare diskuterar och kommer överens om gemensamma förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero. I detta ingår att ansvarstagande för att ordningsregler efterlevs och hur disciplinära åtgärder används,
- om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt ska rektorn se till att saken utreds och med utgångspunkt i utredningens resultat se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare,
- se till att elever, som skolan bedömer behöver någon form av stöd för att skolmiljön ska präglas av studiero, får adekvat stöd,
- rektorn följer upp och utvärderar hur åtgärder som vidtas i arbetet för att skapa studiero på lektioner fungerar och om andra eller kompletterande åtgärder behövs. Rektorn ska dokumentera denna uppföljning.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att verksamheten vid skolenheten uppfyller författningarnas krav inom de flesta av de granskade områdena. Tillsynen visar dock att det finns allvarliga brister i verksamheten avseende att det finns klasser där elever inte har studiero och att det varit bristande studiero för dessa elever under lång tid. Bristen på studiero har uppmärksammats av rektorer, lärare och elevhälsa före tidpunkten för Skolinspektionens besök men trots insatser har arbetet med att komma tillrätta med studieron inte gett önskat resultat. Att det inte är studiero i de aktuella klasserna inverkar negativt på elevernas förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionen bedömer att bristen i studieron för eleverna är av sådan karaktär att föreläggandet ska förenas med vite eftersom bristen allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Enligt Skolinspektionen innebär den brist som framkommit i tillsynen att elever berövas den utbildning de enligt författningarna har rätt till.

Föreläggande vid vite

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att alla elever på Elof Lindälvs gymnasium enhet 4 inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Av utredningen framgår att elever i båda klasserna i år 3 på Handels- och administrationsprogrammet inte har studiero då det är vanligt förekommande att elever störs i undervisningen till följd av att det blir pratigt och högljutt på lektionerna och att elever skriker grova kommentarer till varandra. Det finns även elever som inte följer ordningsregeln om att de inte får ha mobiltelefoner framme på lektionerna vilket stör undervisningen både för eleverna själva och andra elever som försöker att koncentrera sig på undervisningen. De förekommer även att elever blivit aggressiva mot lärare som gett eleverna tillsägelser. Bristen på studiero har förelegat sedan eleverna började på skolenheten i år 1 och nu går eleverna i år 3. Även om det gjorts insatser i syfte att förbättra studieron så har dessa insatser inte varit tillräckliga eftersom de inte har lett till att elevernas studiero har förbättrats. Det är därför viktigt att arbetet intensifieras och att insatta åtgärder följs upp och revideras vid behov. Att skolmiljön inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Eleverna har inte studier på lektionerna

Av intervjuer framkommer att elever i år 3 på Handels- och administrationsprogrammet inte har studier på lektionerna. Elever från Handels- och administrationsprogrammet år 3 berättar att det är vanligt förekommande att elever i deras klass stör undervisningen exempelvis genom att det blir pratigt och "tjötigt" mellan elever och hög ljudnivå när eleverna pratar om annat än skolarbetet. Vidare berättar eleverna, vilket även bekräftas vid Skolinspektionens lektionsbesök, att elever skriker grova kommentarer till andra elever, till exempel "fuck you" eller "ditt jävla äckel", och att det är vanligt förekommande på lektionerna. Eleverna berättar även att lärarna har försökt att implementera skolenhetens regel om mobilförbud på lektionerna, men att eleverna inte har brytt sig och att det brukar vara så att elever ändå använder sina mobiltelefoner, till annat än skolarbete, på lektionerna. Även detta bekräftas vid Skolinspektionens lektionsbesök där dessutom en elev svarade på ett telefonsamtal på sin mobil och därefter lämnade klassrummet, eleverna säger dock att detta inte brukar accepteras av lärare. Elever berättar även att det är vanligt att elever till exempel kastar papper i håret på andra elever under lektioner vilket gör att eleverna till slut ryter ifrån. Eleverna berättar vidare att de elever som vill och försöker att arbeta med skolarbete inte kan det och att det blir svårt att koncentrera sig. Eleverna säger att lärarna försöker att tysta ner eleverna som stör studier genom att säga till dem, men att det inte brukar bli någon skillnad eftersom eleverna inte lyssnar på lärarnas tillsägelser. Eleverna säger även att de, om de behöver arbeta utan att bli störda, kan lämna klassrummet och arbeta på en annan plats. Eleverna berättar vidare att de ibland kan koncentrera sig på lektionerna, beroende på att de elever som vanligtvis stör inte är närvarande. Enligt eleverna som går på Handels- och administrationsprogrammet i år 3 har det varit bristande studier i deras klass sedan första veckan då de började i år 1. Eleverna berättar även att det gjorts försök till att förbättra studier, till exempel genom samtal på mentorstiden, vilket ledde till en förbättring i ungefär två månader men sedan blev det "kaos" igen.

Lärare berättar i intervju att det inte är studier i någon av klasserna i år 3 på Handels- och administrationsprogrammet. I framförallt en av klasserna har det inte varit studier sedan eleverna gick i år 1, vilket påverkat eleverna negativt och hindrat dem i deras kunskapsutveckling. Lärarna berättar att elever i båda klasserna stör varandra under lektionerna till exempel genom att "pilla på allt de kommer åt" eller genom diskussioner om annat än skolarbete, vilket stör de elever som vill och försöker att fokusera på sina skoluppgifter. Lärarna berättar att flera av eleverna har koncentrationssvårigheter och att eleverna medvetet triggas varandra när det blir pratigt i klassrummet. Enligt en av lärarna har det även hänt att elever blivit aggressiva vid lärares tillsägelser. Vidare säger lärarna att de har försökt att korta ner genomgångar för att eleverna ska hålla fokus på skolarbetet och att de har blivit "benhårda" med att eleverna inte får sitta med sina mobiltelefoner framme på lektionerna. Lärarna beskriver att studier är en del i arbetet med tillgänglig lärmiljö som de arbetar aktivt med, vilket har gett goda resultat i övriga årskurser och klasser på skolenheten, men att det har varit svårare att implementera det arbetssättet hos eleverna på Handels- och administrationsprogrammet i år 3 och att eleverna inte har förändrat sitt beteende. Vidare bekräftar lärarna att språkbruket mellan eleverna är

grovt och att de exempel som noterats vid Skolinspektionens lektionsbesök är ett typiskt beteende i en av klasserna och att det är som att klassen "inte bryr sig". Lärarna säger vidare att det gjorts flera insatser för att komma tillrätta med den bristande studieron, exempelvis har lärarna gått utbildning i NPF, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, för att få större kunskap om hur de ska bemöta elever med dessa svårigheter och att de haft föräldramöten med elevernas föräldrar.

Även elevhälsan berättar att bristande studiero är ett problem i år 3 på Handels- och administrationsprogrammet. De beskriver att eleverna i klasserna är pratglada och ifrågasätter läraren vilket gör att det blir diskussioner som inte rör undervisningen. Vidare är det inte så mycket som behövs för att en diskussion ska uppstå, exempelvis att en elevs datorbatteri inte är laddat. Elevhälsan beskriver att de arbetat mycket med att förbättra studieron till exempel genom dubbelbemanning på vissa lektioner, samtal med enskilda elever, och i grupp, och genom att bjuda in elevernas föräldrar för att prata om studieron, men att de ändå inte lyckats med att skapa studiero. Elevhälsan säger vidare att de haft fokus på hur gruppen upplever sin studiero och att de hela tiden måste få med sig eleverna i synen på vad som är god studiero, exempelvis varför det är viktigt att följa mobilförbudet, vilket alla lärare ska vara "stenhårda" med enligt överenskommelse. Elevhälsan säger att det har varit bristande samsyn mellan personal och elever i de aktuella klasserna kring det beslutade mobilförbudet under de senaste två och ett halvt åren. Elevhälsan beskriver även att det är en tuff jargong i killgänget i en av klasserna och att elevhälsan pratat mycket med eleverna om hur de uttrycker sig mot varandra och mot lärare. En annan insats som gjorts är att Machofabriken har haft seminarier med eleverna om språkbruk och om att visa respekt för varandra. Elevhälsan säger dock att insatserna inte har fallit väl ut och att eleverna inte har förstått varför de måste ändra sitt beteende.

Rektorn berättar att de har arbetat med studieron på skolenheten under en längre tid men att arbetet inte har gett avsett resultat för eleverna på Handels- och administrationsprogrammet i år 3, som inte har studiero. Hon beskriver att personalgruppen har haft svårt att genomföra de förändringar som beslutats, i de klasserna, eftersom det störande beteendet redan satt sig hos gruppen och eleverna. Vidare säger rektorn att det finns flera elever med kända stödbehov vilket gör att det är svårare att nå fram till alla elever. Rektorn säger att det är ett antal elever i båda klasserna som stör undervisningen och att den bristande studieron har påverkat övriga elevers kunskapsutveckling på ett negativt sätt.

Rektorn säger att det finns ett medvetet och långsiktigt arbete med studiero, på skolenheten, som bland annat innebär att alla lärare kommer att fortsätta arbeta med ledarskapet i klassrummet innevarande läsår. På kort sikt, säger rektorn, är all personal överens om behovet att skärpa upp ordningsreglerna i de två klasserna i syfte att förbättra studieron. Hon beskriver att det gjorts insatser för att komma tillrätta med den bristande studieron, i de aktuella klasserna, till exempel har en handledare anställts i syfte att vara en extra vuxen som är tillgänglig i en av klasserna både under lektionstid och vid lektionsfri tid. Samtal har även förts med enskilda elever, och i klasserna, om vikten att eleverna följer ordningsreglerna och att de ska visa varandra respekt och bidra till god studiero. Rektorn och lärarna har pratat om att de ska bli bättre på att kalla elever till rektorssamtal och att tillämpa sanktionstrappan med

disciplinära åtgärder om elever bryter mot ordningsreglerna. Rektorn bekräftar även att elever har blivit aggressiva mot lärare och att hon ska ha allvarssamtal med enskilda elever om det inom kort.

I skolenhetens systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2018/19 framgår att 41 procent av eleverna på Handels- och administrationsprogrammet anser att de har studiero på lektionerna. Vidare framgår att andelen elever som ansåg att de hade studiero under 2018 var 43 procent och under 2017 var andelen 51 procent.

I Skolinspektionens enkät som genomfördes med elever i årskurs 2 våren 2019 (nuvarande år 3) framgår att 43 procent av eleverna har svarat *Stämmer ganska dåligt* eller *Stämmer inte alls* på påståendet "Jag har studiero på lektionerna".

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Kungsbacka kommuns verksamhet vid Elof Lindälvs gymnasium enhet 4 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kungsbacka kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid tillsynen kunnat konstatera att det finns brister i skolenhetens arbete med studiero. Såväl elever, lärare, elevhälsa som rektor har redogjort för hur studieron brister i aktuella klasser. Bristen i arbetet med studieron är allvarlig då utredningen visar att bristen inte är av tillfällig karaktär, utan att bristen har pågått sedan eleverna påbörjade sina gymnasiestudier vid skolenheten och att de ansvariga på skolenheten känt till problemen. Med hänsyn till den tid under vilken bristen fortgått bedömer Skolinspektionen att bristen redan haft en negativ påverkan på elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen. Ju längre bristen fortgår desto större blir de potentiella konsekvenserna för eleverna. Det är således angeläget att bristen snarast rättas till.

Med hänsyn till bristens allvar, de konsekvenser bristen redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristen fortgått bedömer Skolinspektionen att bristen är sådan att den allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Eftersom det av särskilda skäl inte kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet med vite.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kungsbacka kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kungsbacka kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kungsbacka kommun uppfyller författningarnas krav inom arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten).

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kungsbacka kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kungsbacka kommun uppfyller författningarnas krav inom grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kungsbacka kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Wassén

X Madeleine Olofsson

Avdelningschef
Signerat av: Maria Wassén

Föredragande utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutgiltiga handläggning har även enhetsjurist Claes Börjesson och avdelningsjurist Charlotte Fagher deltagit.

Hur man överklagar, se bilaga 2

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Elof Lindälvs gymn Enhet 4

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Fakta om Elof Lindälvs gymnasium Enhet 4

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kungsbacka kommun under höstterminen 2019. Elof Lindälvs gymnasium Enhet 4 besöktes av Skolinspektionen 4 - 6 september 2019.

Elof Lindälvs gymnasium är en av tre kommunala gymnasieskolor i Kungsbacka kommun. Skolan är indelad i fem skolenheter som var och en leds av en rektor. Skolenhet 4, som Skolinspektionens tillsyn omfattar, erbjuder utbildning på Handels- och administrationsprogrammet, Hotell- och turismprogrammet, Restaurang och livsmedelsprogrammet samt introduktionsprogram. Vid tidpunkten för tillsynen har skolenheten 209 elever.

Måluppfyllelse

Trygghet och studiero

I skolenhetens systematiska kvalitetsarbete 2018/19 framgår att 41 procent av eleverna på Handels- och administrationsprogrammet anser att de har studiero på lektionerna. På Hotell- och turismprogrammet är motsvarande siffra 53 procent och på Restaurang- och livsmedelsprogrammet 49 procent. Vidare framgår att 80-90 % av eleverna på skolenheten känner sig trygga i skolan.

I Skolinspektionens enkät som genomfördes med elever i årskurs 2 våren 2019 framkom att 79 procent av eleverna svarat *Stämmer helt och hållet* eller *Stämmer ganska bra* på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". 43 procent av eleverna har svarat *Stämmer ganska dåligt* eller *Stämmer inte alls* på påståendet "Jag har studiero på lektionerna".

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.